

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész óvra 10 frt — kr.
Félóra 5
Negyedóra 2 50
Egy óra 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos poszt. sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzsr. hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Rossz időket élünk.

Ne áltassuk magunkat s ne legyünk elfogultak. Az a haladás, amely napjainkban látható, javarészen nem természetes, nem biztos alapon nyugvó fejlődés, hanem csak pusztá látszat, külső hatásra épített alkotás, amely mesterkéltség és erőltetett. Mindmennyi kártyavár, amelyet a szél első fuvallata halomra dönt. Napról napra épülnek és létesülnek haladást jelentő alkotások s mentől gazdagabbak vagyunk kulturális vívmányokban és intézményekben, annál nagyobb a szegénység, a nyomor. Hiába épülnek újabb házsorok, ha a lakások íresen maradnak, hiába emelkednek ipartelepek, gyárak, ha a produktumoknak nincsen piacza és ha a belforgalom a nagy pénztelenség folytán teljesen elbénul.

A tőke nagy része le van kötve. A pár évtized alatt kifejtett rohamos haladás kimerítette az ország pénzerejét. Fél század alatt akart az állam a művelt nyugati államok magas színvonalára emelkedni, arra a magaslatra, amelyet a nagy műveltségű nyugat évszázadok lassú, természetes és rendszeres fejlődésével ért el; ott állunk a sorban, de kimerülve, fáradtan, szárnyaszegetten. Jóformán nincs annyi erőnk, mint a mennyi a meglévő alkotások, az elért színvonal föntartására szükséges. Az ipar és kereskedelem, melyben az ország életerejé, vérkeringésének lüktetése nyil-

vánul, mintha közel állana ahhoz a ponthoz, ahol a pangás és bomlás kezdődik. Akárhova tekintünk, bármerre fordulunk, mindenütt lehangelő, szomorú látvány tárul szemünk elé e panaszszal, mindig és mindenütt csak panaszszal találkozunk.

A verseny minden vonalon föltámadt s az üzleti érdekek, a haszonhajsza kiélesedett; mindenki szebbet, jobbat, többet s olcsóbbat igyekezett előállítani. Versenyre kelt a tőke s az erősebb a gyöngét elnyomta; erre következett az üzleti élet romlása, a tisztességes és becsületes verseny hanyatlása. Kezdték hamisítani, csaloik, a ravasz üzleti fogásokkal élni. Gombamódra fölszaporodtak az olyan vállalatok, amelyek tisztán az emberek jóhiszeműségének kihasználására létesültek. Nyakra-főre csaltak s megrendült a bizalom. A mai közönség már alig hisz valakinek; odamegy, ahol szemrevaló dolgot kap s olcsón kiszolgálják. A szolidaritás, általánosságban szólva, kiment a divatból. A régi ismert, kipróbált cégek alig bírnak a mai versenyyel megküzdeni, mert ők nem súlyedhetnek le a tisztességtelen üzelmek terére; míg ellenben a kizárólag csalásra, a gyárosok és magánfelek megkárosítására, kiegyezésre és bukásra alapított vállalatok könnyen prosperálhatnak.

A hitel kihasználása epidemikusan lépett föl. Minden hitelre készül; minden alkotásnak, adás-vevésnek hitel ké-

pezi alapját. Ha valaki gyárat épít, üzletet nyit, házat vesz, hitelművelethez folyamodik. A mindennapi szükségletek beszerzése is hitelre történik. Csak az adóval nem nyújtanak hitelt; ezt behajtják kérielhetetlenül. Ilyének a mai viszonyok s ilyen körülmények közt egy cseppet se csodálható, hogy olyan általános a deprimált hangulat, hogy olyan nagy az elégedetlenség és elkeseredettség.

Ki-ki ameddig a sajátjából bírta, fizetett a magáéból; amikor kifogyott a zsebe, hitelt vett igénybe, s kölcsön-pénzzel dolgozott. Egyik kölcsön után következett a másik s az eladósodást a hitel tulságos megdrágulása követte. A rendelkezésre álló olcsó pénzeket különböző vállalatokba fektették s 40—50 évre lekötötték. Ami csekély tőke szabad még, annak nagy a kamatja; lehetetlen vele dolgozni. S egyáltalán nem alkalmasak a mai viszonyok arra, hogy terhes befektetésekkel vállalatok létesüljenek. A haladás természetesen nem tűr megállapodást, mert a stagnálás magában véve hanyatlást jelent. Folyton folyvást előre törekszünk s a haladás hangzatos jelszavait emlegetve sürgetjük az alkotások újabb-újabb sorait s nem gondolunk arra, hogy ez alkotások föntartását biztosítani kell, mert mit ér minden erőlködés, ha meddő munkát végeztünk, ha ingoványra építünk palotákat és gyárakat.

A föld agyon van terhelve; az ag-

Kérdés.

E. Kovács Gyula költeménye.

A nap most is épp úgy lángol,
Szellő, lomb, mind úgy suhog;
A virágok illatától,
Ma is épp úgy kábulok.

A zöld pázsit ma is oly lágy,
A föld most is oly sima,
Tavasznak érzem báját
A lég ragyogásiba' . . .

Oh, de oly nagy a különbség
Bensőm és e fény között,
Hogy szemembe' fájó csöpp ég
S lelkelem gyászba öltözött.
Mindöröktől föl s le folyton,
Holt elemre friss világ . . .
„Mért vagyok, ha veszni sorsom?“
Lázás elmém így kiált.

„Mért kell visszaszédélegni?
Szárnyam össze mért török?
Mért kell így eljjeledni
Minden fénynek, mely körít?“

Vagy örültség, hogy én ezzel
A „miért“-tel küzködöm?
Oh, hát van-e koponya, mely
Nem görgött é tüzkövonon?!

Fű, fa, virág, ragyogó nap,
Tündöklő lég — szóljatok!
Hát az ilyen háborgónak
Nincs egy vigasz-szavatok?
. . . A mindenség meg nem mozdul,
Egy szál fény meg nem rezeg;
Több hang jön egy sirhalombul,
S én csak állok s — kérdezek! . . .
(Kolozsvár, 1899. április 1.)

A diva legjobb szerepe.

— A «Debrecezen» tárczája. —

Írta: **Gottier Lajos.**

A filigrán ékítményű s aranyozott, rokokobutorzatu kis szalonban, színház után, teljes számban voltak a grófnő tisztelői, a kik minden esütörtökön eljönnek hozzá egy csésze teára.

A grófnő kocsija e perczen rohogott be a kapu alatt a színházból és a diva be-

üzent francia komornájába, hogy mai farsztó szerepe után, fél órai pihenésre van szüksége. Addig szórakozzanak az urak tessék szerint. Pedig ma egy új vendég is volt közöttük, akinek jelenléte, színházi körökben eseményszámba mehetett. Egy kegyelmes ur. Csalódos ember s nagy erkölcsbíró. Maga sem tudja, hogy került ide. Véletlenség műve volt, egy régi barátjával találkozott, a ki a pezsgős vacsora után, egyenesen ide hajtattott fogatával, miniszterestől együtt.

A társaság fesztel-nül mozgott a szalonban, melynek szürke selyemkarpitos falán a diva számtalan példányban ragyogott különböző parádés szerepeibe levéve. A szerelmes Helene trikós képe mellett a szenteskedő Denise, mint bachausnő az Orfeuszról, mint szende Liszbet, a kaczer Niniche mellett. És sok más ismert operette szerepben, melyek mindegyikéhez egy-egy diadal emléke fűződik. A kegyelmes ur jelenléte csöppet sem feszélyezte a bohém társaságot, melyben az író és művé világ különböző alakjain kívül néhány mecenas is volt.

Az inas ezüsttálcán finom borokat, illatos szivarkákat hordott körül. Közben a művésznő egyetlen gyermeke, egy édes, bájos szőke leány jött be a nevelőnőjével. Anyjára a legszigorubb angol nevelésben reszesítette és csak kivételkép engedte meg neki, hogy szalonjában megforduljon. Mialatt a grófi férj

rárius roskadozik a közteherviselés alatt s a gazdasági állapotok napról-napra rosszabbak. A terménynek nincs ára, az állattenyésztés lanyha; ezenkívül az elemi csapások egész sorozata sújtja a gazdát. Hol a filoxera, hol a gabonarozsda, hol a száj- és körömfajás, hol meg a körömfajás, hol meg a sertés-vész pusztít. A regenerálás, fölújítás, óriási befektetéseket igényel. Csupa nagy kamatu kölcsön-pénz. Szegény az ország, nagy a közteher s a kultúra mindig többet és többet kíván. Maholnap nem bírjuk. Remélhető azonban, hogy a kényszer hatása alatt nemsokára fölnyílik az ország szeme. A nyakló nélkül való haladást zabolázzák s csak a természetes és biztos alapon mozgó fejlődést engedik érvényesülni. A bizonytalan és kapkodó vállalkozásoknak nyakát szegik, még mielőtt nemzetgazdasági károkat idézhethetnének elő. A tapasztalatokon okulva, a tükörszerűség lesz minden ember jelszava s minden téren a tisztesség és becsületesség morálja lesz az alap, melyre építeni lehet és szabad. A tisztesség és becsületesség mindenek fölött! S mihielyt a tiszta erkölcsök gyökeret vernek az ország elgázosodott talajába, kivész a gyom és a jólét virágzásnak indul.

Debreczen, április 17.

A fiúmei kérdés. Politikai körökben beszélnek, hogy a miniszterelnök e hó folyamán a fiúmei kérdés ügyében ankétet fog egybehívni, melyre a fiúmei mérvadó polgárok meg lesznek hívva. Hir szerint Szapáry László ellenzi ezt az ankétet s e miatt közle és a kormány között lényeges nézeteltérések forognak fele, melyeknek következtében gr. Szapáry László el fogja hagyni a fiúmei kormányzóságot. Gr. Szapáry tegnapelőtt Budapesten jart ez alkalommal értekezett a miniszterelnökkel is.

Kamerunban tigrisre vadászik. Dóra a fiatal lányok bajos zavarával üdvözölte a társaságot. Az urak egy perc alatt körü rajongták őt és szép arca csak úgy pirult a vagyteljes tekintetek keresztüztüében, mint fakadó motróza bimbó, tavaszi hajnalon, az első napsugártól. Ekkor egy üde, csengő hang szólalt meg a ajtajából:

— Csak rontsák nekem azt a gyermeket!
A diva állt ott, fehér crep de chine pongyolában, melynek csipkái egész kis vagyont értek.

Még mindig szép asszony, a művésznők ama korában, a mely az egyszerű polgári nőknél itt-ott a matrónsag kezdetét jelzi, de egy ünnepelt művésznő életében még mint fénykór szerepel.

— Megbocsát, grófné, hogy egy idegen toladokott be bizalmas körébe. És a kegyelmes ur, a ki még mindig javakorbeli ember, — szép kék szeme van és szőke bajusza — a kegyelmes ur diplomatikus mosolyával hajolt meg a háziasszony előtt. Az könnyed főhajrással fogadta, mialatt bársonyos fényű barna szemei tekintetét meglepetéssel nyugtatta az új vendégen.

— Isten hozta! Szálljanak meg nálam az urak! A művésznő kezét fogott vendégeivel és látható örömmel fogadta tömjénezésüket, mai nagy sikere után.

— Csak vallja meg grófné, hogy ilyen kedves szerepe nem volt még soha, amióta a színpadra lépett.

Ezt egy jőnevű író kérdezte, a kinek a

A század tükre.

Párisban, a Mars-mezőn tegnapelőtt 2 órakor az ifjak lelkesen énekeltek a Marseillaise-t:

— Polgárok, fegyverkeztek, zászlóaljokba sorakozzatok. Előre, előre! A dicsőség napja elérkezett.

A szellemnek és a munkának győzelmi ünnepe, a mely a föld kerekességének és az egész emberiségnek minden értékét, tudását és szépségét a világnak bemutatja. Megnyit a kiállítás, a legnagyobb, a melyet a civilizáció idáig létrehozott. A történeti fejlődés leghatalmasabb korszakának, a XIX. századnak befejezése s az új századnak polgári megnyitása. Egy köztársasági elnök, Loubet ur es egy szocialista keresk. miniszter, Millerand mondta a megnyitó beszédekét; éppen husvétkor, a föltámadás előtt, ez jellemzi a kort. Fejedelmi személyek nélkül a nemzetközi ünnep a szabadság székvárosában, Párisban meg-esik oly pompával és lelkesedéssel, a melyet az összes népek egyetértő öröme és békés versengése teremt.

Nagyszerű, gyönyörű, elképzelhetlenül érdekes lesz ez a párisi kiállítás. Elragadtatással beszélnek és irnak róla, a kik benne jártak. Egész nagy város, a melyben természet és ipar, művészet és tudomány összehalmozta a mi új és legbecsesebb. Itt elimerést és dicsőséget szerzenek a kiállítók, tanu ni járnak a népek, élvezni a gazdagok. Ot világ-részből tódulnak az emberek Párisba, latni és tapasztaloi.

Mert egy emberélet kevés és semmiféle vagyon nem élz, hogy mindezt szétszórva a különböző országokban megnézze, a mit itt összehordva, osztályozva, megmagyarázva, kis idő alatt megtekinthet. Szemlélődve okulunk, másoktól tanulva, haladunk.

Mi magyarok is hozzászegődtünk a többi nemzetekhez, hogy bemutassuk hazánkat a nagyvilágnak. Dicsérrel említik kiállításunk érdekességét, a mely nem lesz utolsó Párisban sem. Három ezer kiállítót illeti ezért köszönetünk, a kik nem sajnálták a fáradságot és az áldozatot, hogy becsületet szerzenek hazájuknak. Külföldön köszönet illeti azokat, a kik a rendezés nagy munkáját végezték: Lukács Bélát, Miklós Ödönt, Fittler Kamilt és társaikat, Navay Aladárt, Kazy Józsefet, Radics Jenőt, Kovács Gyulát, Czobor Bélát, Deutsch Móricot (a párisi keresk. és iparkamara tagját), Erdődy Bélát, Boros Samut.

diva paratlan művészetével már több darabját juttatta sikerre. Bar a mai darab nem az ő műve volt.

— Nem akarok udvariányságot elkövetni maga ellen. Mai nagy sikerem osztályos részesét meg nem akarom elbizakodottá tenni; azért engedje meg, hogy adós maradjak a felel-ttel.

— Nem maradt adós vele, s a kérdező kellellenül mosolygott.

Az új darab ifju szerzője meg elpirult örömeiben s hódolattalcsókolta kezét a művésznőnek.

Szűtszóródtak ezután s leültek a kis asztalok mellé. Az inasok teát és hideg sültet hordtak körül. Dóra a szomszédos kis szobába ment át nevelőjével, a hová unokafivére, egy pirosképű huszárönkéntes kíserte őket.

— Csakugyan érdekes volna tudni, hogy ragyogó pályafutása alatt melyik volt a legkedvesebb szerepe, grófné? És a miniszter kezébe vette teás csészét s előre hajolt a székében, szemben a művésznővel.

A szép asszony pár másodperczig merőn nézett a kérdező arcába, aztan kissé hátra szegyezte fejét és sötét szemeivel álmodozva merült a függő lampa világába, mintha kutatna emlékeiben.

A társaság kíváncsian várta a választ.

— Elmondjam, hogy melyik volt a legjobb szerepem? És a művésznő mosolygott. Ha megkerik, hogy végig hallgatnak...? és elengedik, hogy évszammal kezdjem. Egy ideje nem szeretek datumokról beszeln. Ha

Magyarok menjünk Párisba, mind, a ki teheti. Hozzuk haza onnan az aranygyapjat: a tökéletes ipart és a modern civilizációt. — Mert úgy tartjuk meg országunkat nemzetünknek, ha a civilizáció fegyverével megküzdünk és megbirkózunk minden versenygő ellenségünkkel.

Ha önálló magyar hadseregünk nincs, nemzeti munkás hadseregünk legyen, a mely szorga ommal, termeléssel és műziséssel küzdjön, verje vissza az idegeneket.

Bár lenne a párisi jubileum a népek szabadságának, testvériségének, az emberek jólétének és boldogságának s a világ örök béke-ségének szép ünnepe. Véték, hogy az új század is már vérrel bemocskolódtott; a nemzetek találkozása és ölekezése a francia fővárosban hozza meg az általános kibékülést, a nemes eszmék és humanitárius érzelmek diadalát.

A debreczeni függetlenségi nyilatkozat évfordulója.

— 1849. április 14. —

Debreczen, ápr. 17.

Szombaton mult el ötvenegy esztendeje hogy a debreczeni nagytemplomban egybeseregelve a nemzet-gyűlés, a magyar képviselőház mindkét szerve, egyhangu lelkesedéssel mondatott ki az Ausztriától «örök időre» való elszakadás.

Mesés időknek mesés napja volt ez! A magyar fegyverek, az igazság fegyverének apoteozisa volt ez, egyszerűs mind nagyszerű tiltakozás a vérben fürdő zsarnok vaslanczai ellen.

Káprázik szemünk, ha visszagödelünk rá, sietve hunyjuk be, mert erős, vakító sugarától talán megvakulnánk.

De nagy emléke lelkesít, biztat, bátorít, hogy a mit vértől ázott csataterneinken nem tudtunk megszerezni, a honteretét magasztos fegyverével — alkuvást nem ismerő következetességgel — harczolva, ha mi nem is, de unokáink bizonyára megszerezik.

A nagy nap évfordulója Debreczenben nyomtalanul surrant el. Budapesten azonban

itt volna Káros Lenke, az én legkedvesebb ellenség m és pályatársom, hozzátenne, hogy még pedig jó ideje. (Pedig igazán nem vagyok még olyan idős, mint a minőnek ő állit.) — Elég az hozzá, hogy törtéat valamikor. Már itt voltam a fővárosban, sőt már ösmert is mindenki és szerettek is egy kicsit. Közvetlen a »Szép Helena«-ban elért nagy sikerem előtt volt, amikor az ifjuság kifogta a lovaimat és hazahuzott a lakásomra. Egy borus novemberi délután, nagyon jól emlékszem, odakünn havas eső esett, egy új színpadi toilletmet próbáltam föl, melyet az nap hagyott ott a szabónóm, távolletem alatt. Akkor még a Sándor-utczában láktam. Komornám nem volt odahaza s egyedül öltöztem. A toillette egy francia pórno egyszerű ruhája volt, köténynyel s kaczer kis főkötővel. Valami csekély igazítani való volt a ruhán, a lány soká késett s én kimentem a szobájába. Egyszer csak csengetnek. Sietek ajtót nyitni, abban a hitben, hogy Lujza érkezett meg, a mikor egy szerény megjelenésű szőke ifju áll előttem. Nagyon bátoritan volt szegény. Még most is magam előtt látom fehér arczával, kék szemével, kaczkias kis szőszke bajuszával, ünnepélyes, bár kissé kopott fekete ruhájában.

— Kit keres? kérdem türelmetlenül.

— Bocsánat kisasszony. Idehaza van ő nagysága? S a látogató valami írást szorongatót a kezében. Csak ekkor jutott eszembe, hogy a jámbor engem, rövid szoknyában, fehér köténynyel és főkötővel komornának néz. A helyzet kezdett tetszeni nekem.

a hazafias polgárság megünnepelte. Az ünnep-ről a következő tudósítás számol be:

1849. április 14-ének, a debreczeni függetlenségi nyilatkozatok az évfordulóját a fővárosi polgárok egyrésze ma is megünnepelte. Az ünnepély a Rök-Szilárd utcai Pajtsits-féle vendéglő helyiségében este 7 órakor kezdődött s azon a több száz főnyi polgáron kívül, számos hölgy is részt vett. Az ünnepet a dalkör a Kossuth-nótával nyitotta meg. — Ezután Lukács János Petőfi Sándornak „Ausztria” című költeményét szavalta el, a melyet Farkass Ede beszéde követett, a ki a függetlenségi nyilatkozat fontosságát fejtegette, kijelentvén, hogy ez azon alap, a melyen a jövő Magyarország épülni fog. Szentmiklóssy József azt fejtegette, hogy Kossuth Lajosnak és vele a nemzetnek ki kellett mondania a detronizációt, mert akkor már a kamariila minden erejével — az orosz hadakkal is — ellenünk fordult. Ezután Barsony János „A bécsi kéz” című verset szavalta el Pósatól. — Solymosi Márton előadta, hogy az ország minden bajának oka onnan ered, hogy az uralkodók, osztrák császárok és magyar királyok is. Ennek következményeit magyarázva, 1849. április 14-ike emlékének elterésével végezte beszédét. Az ünnepélyt társasvacsora követte.

A háború.

Roberts tábornok még csak a husvétii ünnepeket akarta békében tölteni Bloemfonteinban, azután megkezdte az előnyomulást. Ha már husvitra nem fogadhat a diplomáciát Pretóriában, mint megígérte volt, meg fogja kísérelni, hogy legalább Pünköszt ünnepelhesen valami kisebb sikerrel. Hogy fog-e neki sikerülni, nem tudni, mert hir szerint a fokföldi burok nagyon fenyegető magatartást tanúsítanak s csak kedvező alkalomra várnak, hogy fellázadhasanak. Ugy is lesz az, hogy minél előbbre nyomul Roberts Afrika belsejébe, annál bizonytalanabb lesz, hogy vissza fog-e kerülni valaha. Meglehet, hogy elfogja foglalni Transzvalt, de az sem lehetetlen, hogy ebben az esetben egész seregével be lesz zárva.

— Nincs idehaza ő nagysága, de mindjárt megjön. Jöjjön be addig a szobamba, ott megvárhatja. Károly bejött utánam a komorna szobájába. Leültem s megkérdeztem tőle, hogy mi járban van. Eleinte tartózkodó volt, de aztán elbeszélte, hogy a ánló levele van hozzám, egy régi ismerősömtől, a kinél éveket nevelésködött, hogy a vőlegényem révén, mert a gróf akkor még csak vőlegényem volt, — ajánljam be valamelyik miniszterhez, akár milyen állásra.

— Ez kezd érdekes lenni, szólt közbe a kegyelmes ur barátja, a ki őt idehozta.

A kegyelmes ur végigsimította brillians gyűrűkkel megrakott, finom kék eres, fehér kezét szép szőke bajuszán s figyelemmel lesté a művésznek minden szavát.

— Szóval az ifju protekciót keresett nálam a nélkül, hogy tudta volna, hogy velem beszél. Szegénynek nem volt akkoriban színházra való pénze, mert különben megismerte volna a komornában a népszerű művésznőt.

A leány még mindig késett én pedig tovább játsztam szerepét. Mulattatt engem a dolog. Künn egész csinos hóvihar keletkezett ezalatt és én theával kinaltam meg a vendégemet — éppen mint most önöket — egy kis harapni való is akadt s egy-két pohár bort is megittunk rá.

Az ifju később már nem volt olyan bátorian, sőt vallomást kockáztatott. A kis szobában vigan pattogott a kandalló tüze, a mint azt a novellákban írják s minthogy komornám egyáltalában nem jött sznap haza,

A burok kilátásai.

London, apr. 16.

A Daily News-nek jelentik fogvárosból 12-iki kelettel: A délnyugati kerületekben, nevezetesen Swellendanban és Caledonban lakó németalföldi farmerek magatartása komoly aggodalmat okoz. Egy tekintélyes németalföldi farmer kijelentette, hogy az ő kerületében a hollandusok többsége csak kedvező alkalomra vár, hogy föllazadjon. Neki magának ötszáz ember részére vannak Mauser-fegyverei és lővőszere.

London, apr. 16.

A Timesnek jelentik Jammersbergből április hó 13-iki kelettel: A buroknak, a kik Vepenernél Dalgety ezredes csapatait körülzarva tartják, több ezer emberük, nyolcz ágyujok és két Maxim-ágyujok van. Az angol csapatok hétfőn és kedden éjjel vitézül ellenálltak a burok támadásának. Csütörtökön szakadatlanul folyt az agyuk és puskák tüzelese. Az angolok biznak benne, hogy sikerül minden ámadást, visszaverniök. Elelemmel bőven el vannak látva.

A milánói bur értekezlet.

Milánó, apr. 16.

A transzváli küldöttség tegnap késő estig tanácskozott Leyds brüsszeli ügyvivővel. A küldöttség jövő szerdán Hágába utazik. Utasításait valószínűleg csak Berlinben fogják közzétenni.

Bur foglyok deportálása.

Simonstown, apr. 16.

Harmincz transzváli foglyot ma Fokvárosba küldtek, a honnan Szent-Ilona-szigetere viszi őket. Hir szerint a transzváli foglyok: mind Szent Ilona-szigetere küldik.

Ferencz József braganzai herczeg Berlinben.

A német trónörökös nagykorúsítása.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, apr. 17.

Az egész európai sajtó mint szenzációs politikai eseményt tárgyalja Királyunknak küszöbön levő berlini látogatását. Fűznek hozzá száz meg száz féle

kombinációt, de végeredményül meg-egyeznek abban, hogy ez a látogatás tüntető megerősítése lesz annak a jó viszonynak, mely Ausztria és Magyarországot Németországgal véd és daczsővetségben egyesíti.

Ő Felsége a király, fényes katonai kísérettel is megy Berlinbe. A miniszterek mellett ott lesz az osztrák és magyar haderő kiváló képvisellete, a mi a látogatás jelentőségét természetesen emelni fogja.

Mint biztos forrásból értesülünk, a király kíséretébe be lesz osztva Ferencz József braganzai herczeg is, a ki a Debreczenben állomásozó II-ik Vilmos német császár nevét viselő huszár ezred hadnagya

A nagykorúsítandó német trónörökösnek valószínűleg ő fogja átadni a magyar huszárezred hódolatteljes üdvözlését. A trónörököst különben ő felsége a király, ez alkalommal, a Vilmos huszárezred főhadnagyává fogja kinevezni.

Az ünnepies nagykorúsítás napján pedig báró Leonardi Vilmos huszár ezredes táviratilag fogja üdvözölni az ünnepelt trónörököst.

Az osztrák császárt és magyar királyt váró Berlin elé tehát nagy napok néznek s e nagy napok alkalmával fontos szerepe lesz a fiatal braganzai herczegnek, a Vilmos huszárok közvetlen képviselőjének.

Színház.

Ünnepi előadások.

A tavaszi verőfény, a rügyfakasztó enyhén a feltámadás ünnep napján ezer meg ezer embert csalt ki az utcára, úgy hogy nem is lehet csodálkozni, miszerint husvét első napjának mindkét s másodnapjának délutáni előadását csak közepes számú közönség nézte végig.

Husvét vasárnapján délután a „Kuruczurfang” jóízű mókáin kaczagott a közönséget tapsolva F. K a l l a i Lujza kedves

átvettem Károlytól a folyamodványt, megígérve neki, hogy mindent elfogok követni érdekeiben. — Az én pártfogoltam ezután is többször eljött még hozzám s én mindig mint a művésznek komornája fogadtam őt. Rendesen előre tudtam látogatása idejét s olyankor Lujzát elküldtem hazulról. Az ifju nem óhajtott már a művésznővel találkozni, megelégedett a komorna protekciójával is. Nekem meg bizelgett, hogy az a naiv, szőke legény nem a művészetemért rajong, hanem tisztán a saját személyemért. Világert sem árul am volna el magamat előtte.

A diva a kis rokokó szekrény fiókjából, lázas sietséggel keresett elő egy fényképet.

— Nézzék ezt, aztán beszéljenek.

A kép kézről kézre járt a társaságban, mi közben csak a meglepetés moraja hallatszott.

Egy eszményi szép fiatal lányt ábrázolt az, aki francia pórnőnek volt öltözve. A kekre nyílt, sötét szemek ártatlan tekintete bájos ellentétet képezett a félig nyílt ajkak pajkos mosolyával, apró fogainak fehérsége a képen is szinte vakító volt.

A kegyelmes ur megigazította szemüvegét és felvonó mohósággal nézte az édes leányarcot.

A diva folytatta:

— Nos uraim! ezután következett az a bizonyos régi történet, mely mindig új marad. Az ifju szenvedélyes szerelemre gyuladt a komorna iránt. Sőt olyasmit is fergatott a fejben, hogy elveszi feleségül. Jegyezzék meg

uraim, hogy a komorna sem volt fából s komolyan zavarba jött volna, ha kenyértörésre kerül a dolog. Az egész ismeretség azonban nem tartott tovább egy hónapnál. Mert Károly urat a komorna pártfogására csakugyan kinevezte a miniszter. Messze a fővárostól, valahová a hatodik vármegyébe innen. A fiatalok bucsuja szivszaggató volt, de az okosság azt tanácsolta nekik, hogy el kell valójok. ELEG az hozzá, hogy az én hőszöm úgy meg feledkezett a kis komornáról — pedig neki köszönheti karrierjét is, mert az igénytelen szőke ifjut ott a vidéken öt év mulva képviselőnek választották s aztán fényes nagy kariert csinált — tehát, a mint mondom, úgy megfeledkezett róla, hogy soha többé nem adott jelt magáról, előtte. Persze, mai napig se tudta meg, hogy ki volt az a komorna.

— Ez volt az én legjobb szerepem.

A kegyelmes urnak alighanem bele hullhatott valami a szemébe, mert levette aranykeretű csiptetőjét s ujjaiival ugyancsak dörzsölte a szeméit.

Mikor már mindenki távozott, a körut másik oldalán, szembe a diva lakásával, egy magányos férfialak állt a lámpa alatt, s mohó vágygyal nézte, a művész ablakában, a fehér vászonon áttetsző, karcu leányalak imbolygó árnyékát. Mialatt lelkeben egy régen elfeledett szerelem emléke támadt föl s egy édes, bus, régi regéről suttozott.

enni-aló kurucz asszonyának, s a szép magyar daloknak, melyeket ő igazán lelkéből dalol. Este a Pütkösi királyné ment gördülékeny előadásban. A közönség elismerését főleg B r e z n a y Anna vívta ki pompás játékával. Örömmel láttuk, hogy intelligens sokoldalú színész nértünk benne.

Kivüle Szabó Irma, Környei és Odry Árpád érdemelnek dicséretet.

Próbaházasság.

— Pataki Béla bemutatkozása. —

A próbaházasság tegnapi előadása után általános vélemény volt az, hogy Komjáthy János a legszerencsésebb direktor széles hazában. E mind egy-egy felfedező körutra, s mindig szerződött olyan színészt vagy színésznőt, a kit már nem kell felfedezni csak elhódítani annak a városnak közönségétől, mely előtt közszerepben állott.

Ilyen színész P a t a k y Béla is, ki tegnap este mint Hajdu Bokor Bertalan mutatkozott be a debreczeni közönség előtt. Szeretném ezt a fiatal művészt érdeme szerint feldicsérni, de az: vélhetnék, hogy nagyon bőkezűen előlegezem a dicséretet. Így hát egyszerűen konstátálom, hogy Pataki Béla szerződöttese sablonosan szólva a debreczeni színházra nézve határozott nyereség. Igazi tehetség, a mellett intelligens ember. Értékét fokozza rokonszenves megjelenése és eleganciája, Hiszem, hogy szerdán a Három testőrből megnyeri az egész színházlátogató közönség osztatlan tetszését. Hibától természetesen ő sem ment. Kisse szélesen jár a színpadon, gyorsan és néha halkán beszél, — kezeivel erősen dolgozik, mindezek azonban legyőzhető hibák.

A Próbaházasság különben kitűnően sikerült, a mi természetesen a szereplők buzgólkodásának érdeme. Jellegzetes két magyar alak volt B r e z n a y Anna és Szacsavay Sándor, kik valóban rászolgáltak a zajos tapokra.

Kitűnő volt S á g h i Julesa szerepében K i s s Irén. Egyikét mutatta be azon alakításainak, melyre ő is, a közönség is büszke lehet.

O d r y Árpád Kanócz Gyurija is egészséges humorral átszótt alakítás volt. Ugyanezt mondhatjuk Szathmáry Árpádról is, ki mint czupringer sok derült percet szerzett.

S á r o s i Paula tehetsége még nem eléggé izmos, hogy a Birike nagy prózájával megküzdjön. A játékban itt-ott megnyilatkozott közvetlenségért azonban dicséretet érdemel Sziklay és Szigeti Lujza mar inkább a karzatnak játszottak. (s. b.)

Háboru a színháznál !!

Rubos Árpád konspirál !!!

Három ifju kartellbe lép.

— Saját tudósítónktól.

Lapunk egyik kitűnő munkatársa, ki a debreczeni színház «körül» már elévülhetlen érdemeket szerzett, sáppadtan, lázas sietséggel szakította fel szerkesztőségünk egyszerű, de izléstelen üvegajtáját, s keresztül ugorva három asztalt meg egyetlen bődírványunkat, diadal ittasan hörögte:

— Szenzáció, szenzáció!

Noha nem csengett a telefon, a politikai helyzet kemolysága sem aggasztott bennünket, mégis rémszigoruan kiáltottunk reá:

— Irja meg hát szerencsétlen!

A jeles tollu ifju író nem várva újabb felszólításra, kezébe vett egy tollat, asztalára halmozott egy kazal kutanyelvet, s lázas sietséggel írta meg a következő szenzációs riportcikket.

A harc kezdete.

Olvasóink ugyan nem emlékezhetnek reá, de én ki a színházi viszonyokat nagyon jól ismerem már egy hete mondogattam, hogy Rubos Árpád naturbursch recte siheder színész rosszban törí a fejét. Az az ember, a ki eddig mindennap megívott 20—25 pohár

sört, s nem ép csekély mennyiségű bort, most azzal az ürüggyel, hogy gégehurutja van a tejkura tisztességtelen mezejére lépett s minden szabadidejét általa ugynevezett »sétára« használja fel.

Engem azonban nem lehet becsapni!! Utána jártam dolgainak s kisütöttem, hogy az az ember, a kit úgy én, mint ez a halás debreczeni közönség a keblén melengeltet, — ö s s z e e s k ü v é s t s z ő hiúságból, sértett ambícióból két derék ifju színész barátunk O d r y Árpád és P a t a k y Béla ellen!

Miben állott a konspiráció?

Rubos Árpád a tejkurát és a hosszú sétákat arra használta fel, hogy pokoli tervet eszelt ki két kollegája ellen.

Annak idején ugyanis megirtuk, hogy Rubos ur Környei Béla házasság óta »nagyon el« s ha ismeretlen emberrel kerül össze ugy mutatkozik be, mint a szintársulat egyedüli nőtlen tagja.

Fajt hát a derék naturburschnak, hogy Virágvasárnaptól kezdve tagja lesz a társulatnak két olyan ifju, kik meg a hymen ugynevezett róza lánczát nem vettek fel.

Kinozta a gondolat, hogy ő a Rubika, a jó parté, a becézett kedvenc virágvasárnaptól kezdve két komolyan számbavehető nőtlen gentlemant fog maga előtt látni.

Sőt terv fogamzott meg tehát agyában. Halász Ferencz, Bay László, Szabó Sándor és a Kis Nagy Józsi kardalososokkal szövötközve elhatározták, hogy megrohanják a két ifjut legmélyebb almukban, egy nagy ládába pakolva elküldik őket Londonba, a hol mindkettő besoroztatvan a Transzvalha készülő idegen légióba, a minibusz megiesz mentve.

Hogy fedeztem fel a konspirációt?

A dolog ugyan kissé diszkrét természetű de kénytelen vagyok elmondani.

Pár nappal az összeesküvés után a három gaambokhoz címzett csapszék tulajdonosa állított meg az utcán. — Nem vagyok adósa, tehát nyugodtan ereszkedtem vele beszélgeté-be.

— Ismeri ön X. kardalos urat?

— Azt a szép hangut?

— Igen.

— Az az ur a multkor nálam berugva egy rémes összeesküvést árult el. Becsületes ember vagyok, hát elmondom a tekintetes urnak!

— Így vagyunk, gondolám magamban? No jó! Majd meglátjuk, ki lesz a győztes.

Hogy jött létre a kartell?

Robantam az «Angol Királyné» szállodába s miután nagyot köszöntem Hauer Bercezi virilis városatyá vendégfős urnak, bementem Odryék lakására.

Előadtam Rubos Árpád tervét elejétől végig.

Odry az összeesküvés hallatára egyszerűen elajult. Pataky pedig néma rezignációval nézte vadonatúj redingotját, melyet direkté a debreczeni hódító köruttra készítettet (Árki van fizetve: Tavirati erősítés Khon és társa temesvári szabócégtől.)

Szánalommal néztem ugyan a két vetélytársra, — de leleményességem nem hagyott cserbe.

— Fegyvert elő — kiálték — s menjünk Rubos lakására! Itt csak a gyors cselekvés segít!

Három mordálylyal felfegyverkezve rontottunk be hozzá!

— Uram, mondam én, minden tette le van leplezve! Ne tagadjon, ne mocczanjon mert...

Rubos egy kísérletet tett a szökesre, de mikor látta, hogy minden hiába való csak ennyit mondott:

— Kifizettem ma egy hitelezőmet, mindjárt gondoltam, hogy baj lesz.

A dolog okozati összefüggését nem kerestem, de kemény hangon kérdeztem, akar-e szerelmi ügyekben kartellt kötni Odryval és Patakyval?

— Reszkető hangon válaszolta: Igen!

Akkor hát írja alá a következő pontokat:

1. Le mond arról a czimről: a debreczeni színház egyedüli nőtlen tagja.

2. Sem titkosan, sem nyilvánosan nem szö összeesküvést.

3. «Nöhódító a mellény zsebben» című kiskatéját lemásolás végett átadja Odrynak és Patakyoknak.

4. A tejkurával és a gyanus sétákkal felhagy.

A kartell létre jött. Most még kissé ingatag alapokon áll, mert Rubos ur forrongani készül, itt vagyok azonban én az ellenőrző közeg, s ha Rubos rebelliskedik deportáltatom a Kisfaludy színházba.

Mert hát engem nem lehet becsapni!

(A hitelességért jót ál)

Béla.

Színházi műsor.

Kedden, április 16-én bérlet 162. szám

•A• Sulamith. Zsidó dalmű 5 képb.

Szerdán, április 18-án bérlet 164. szám

•B• Három testőr. Vigjáték 3 felvonásban.

Csütörtökön április 19-én bérlet 165. szám

•C• Közönyt könnyel. Vigjáték 5 felvonásban.

Pénteken, ápril 20-án bérlet 166. szám

•A• A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban.

Szombaton, ápril 31-én. bérletszönetben, fényes kiállítással es diszletekkel, ujdonsagul először: A kis szökevény. Operette 3 felvonásban.

Vasárnap, apr. 22-én két előadás; délután 3-órakor felhelyarákkal: Napoleon öcsém Bohózat 3 felvonásban. este 7 es fél órakor bérletszönetben, másodsor: A kis szökevény.

H I R E K.

* A debreczeni országos diakkongresszus alkalmából rendezendő orsz. főiskolai torna és vívőverseny. A kongresszust előkészítő nagybizottság előkészítette már e versenyeket is és az alább főbb részleteiben közölt tudnivalókat kinyomatva az ország összes egyetemei és akadémiai valamennyi együletéhez megküldötte. E körlevel szerint a versenyek ideje: 1900. ápril 28-án délután 3 óra. Színhely: a főiskola udvara. Résztvevők csakis a kongresszusi hivatalos kiküldöttek. Programterv: I. vívőverseny. Merkőzési mód: osztályozási küzd lem. Díjak: 1-ső díj debreczeni hölgyek emlék-dijja. 2-ik díj aranyérem. 3-ik díj díszített ezüstérem. 4-ik díj ezüst érem. 5-ik díj kis ezüst érem. 6-ik díj bronz érem. Irányadók: a Magyar Athletikai Klub vívő-szabályai. A verseny vezetője Szigeti Benedek Sándor debreczeni vívő-mester ur. A jury tagjainak nevei később tétetnek közzé. II. Torna-verseny. 1. versenyen kívül: a) Felvonulás. b) Szabad gyakorlat kezi szerrel. c) Súlyemelés. 2. vívőversenyek: a) Nyújtón. b) Magas ugrás. c) Korlátón. d) Súlydobás távolra. e) Rudugrás magasra. f) Birkózás. Díjak: a) a nyújtó kivételével, a hol az első díj: a r a n y é r e m, minden többi szakversenyénél első díj d i s z i t e t t e z ü s t é r e m, második e z ü s t é r e m, harmadik b r o n z é r e m. A versenyek vezetője Tóth Mihály torna-tanár ur. A jury tagjai később tétetnek közé. Részletesen tárgyalja még a programterveze- a szabadgyakorlatokat, valamint az egyes versenyeknél előírt gyakorlatokat a versenyzők téjékoztatására.

* Szabolcsmegeye és Debreczen. Rövid idő múlva Debreczen város törvényhatósága elé kerül Szabolcsmegeye átirata, a melyben a korcsmák ellen azon rendszabályt akarja behozni, hogy vasár és ünnepnap mindaddig, míg az istentiszteletek tartanak, a korcsmákat zárva tartásák. — Debreczenben azonban az átirat nem fog valami nagy pártolásnak örvendeni, mivel a kálvinista Rómában ünnepnapokon folyton vannak istentiszteletek s így a korcsmárosokat a rendszabály alkalmazása tönkre tenné.

* **A debreczeni kollegium jövője.** A tiszántuli ev. ref. egyházkerületnek ez évi május 16-án megnyíló közgyűlése nagy jelentőségű lesz a debreczeni kollegium életében. Ugyanis egy esztendővel ezeótt megbizta az egyházkerület a főiskolai szakok tanárkarait, hogy a kor színvonalán álló főiskolai berendezkedéshez a jövő fejlődést is szem előtt tartva, a mekvántató összes szükségleteket, szakok szerint tüntessék fel. E nagy munkálattal a kollegiumi tanárkarok immár elkészültek, s most fölterjesztik az igazgatótanács és onnan az egyházkerületi közgyűlés elé. A szükségletek pénzértékben kifejezve igen nagy összeget tesznek ki, a melynek honnan leendő előteremtéséről az egyházkerület bölcsesége határoz.

* **A tiszántuli ev. ref. tanáregyesület** mezőturi közgyűlése iránt tanárkörökben nagy érdeklődés mutatkozik. Ez érdeklődést a közgyűlés tárgyainak kiváló fontosságánál fogva valóban meg is érdemli. Az egyesület épen a konventi tanterv revíziójának küszöbén tanácskozik olyan konventi tanterv felett, a melyek mélyen érintik közpiskolai tanításunkat. Ezekről a tanárok nézeteit és hangulatát eleve megismerni az irányadó férfiaknak szükséges is, hasznos is. Mint halljuk, a gyűlésen részt ohajtanak venni V á r ó Ferencz és dr. A n t a l Géza is, akiknek a konventi tanterv revíziója körül elsőrangú szerep jutott. Rajtuk kívül még több tanügyi kapacitás is részt fog venni a gyűlésen. A jelentkezések még mindig folyamatosan vannak; de az eddigiek után is bizvást lehet remélni a közgyűlésnek a közelebbiekben nagyobb sikerét. A más egyházkerületekből való jelentkezések a testvéries együttérzésnek szép bizonyítékai mellett még azt a távolabbi reményt is megcsillagotják, hogy egyszer valamikor, talán nem is olyan sokára, megvalósul a rég vajdó orsz. ref. tanáregyesület nagy eszméje is. — A közgyűlés első napján (apr. 18.) tartandó vallástanári szakértekezlet hovatovább mind nagyobb és nagyobb arányokban nőni ki magát. Most már a kitűzött vitatémaire előadók is készséggel ajánlkoznak. Így ajánlkoztak előadókul Bányai Sándor hódmézvársárhelyi, Vékony Sándor mezőturi, Barla Jenő kisujszallási vallástanárok. A k ö z p o n t a z esetleg e l ő a d ó nélküli maradó v i t a t é t e l e k előkészítéséről is gondoskodni fog. Ugyancsak a debreczeni központi választmány mindazokozak, a kik a közgyűlésre jelentkeztek, vasuti, kedvezményes jegyet küldött gyorsvonatokra is érvényes), valamint elszállásolásukról is gondoskodott.

* **Veszedeles tolvaj Debreczenben.** Városunk vagyonbiztonságát folyton szívén hordó főkapitányunk Boczkó Samu-el még 1892-ben Schubert Lajos, valódi néven Frenkl Sámuel galicziai születésű most 43 éves félábu és mankón járó bamis okmányokkal kolduló embert csipetett el, és azt hazatolonczoltatása után a város területéről egyszer s mindenkorra kitiltotta. Lehet, hogy azóta valahol nagyobb szerencsétlenség érte és e miatt nem jöhetett vissza Debreczenbe, vagy azt hitte, hogy a rendőség, a mely őt akkor is lefényképezette elfeledte. Szóval 8 év után bátorságot véve magának, ismét besurrant a városba. A ki a swindlereknek nem akar könyöradományt adni, vagy a ki az előszobában a ruhákat, a konyhában az ezüstkanalakat félti, az Frenkel uramtól óvakodjon s felismerés esetén adja át a legelső rendőr őrszemnek.

* **A munkás dalegylet hangversenye.** A Munkás dalegylet hangversenye tegnap este

zajlott le a Margit-fürdő dísztermében. A terem zsúfolásig megtelt az érleklődő közönséggel, jórészt fiatal l e a n y o k k a l, k i k n e k a z e g é s z e s t é n a t a legkellemesebb mulatságban volt részük. A program minden száma fényesen sikerült, a dalegylet a szokott szabatsággal adta elő az é n e k s z á m o k a t, a melyeket a közönség zajosan tapsolt. A műsor többi száma közül kiűnt különösen N a g y I d a. ispotályi óvónő szavallata ki Dengi J. Csáky Laura. című költeményét szavaltá zajos, és igaz hatás mellett. Úgyes felolvasással tünt ki Keller Sándor. A hangverseny után tancz volt, reggelig az első négyest 150 pár tanczolta.

* **A Hirschfeld család gyász.** A városunkban szeles körben ismert kiterjedt rokonsága Hirschfeld családát nagy gyász érte. Hirschfeld Árminné szű. Kohn Róza urnó tegnap élete 41-ik boldog házasságának 21-ik évében elhunyt. A szomorú esetről a család a következő jelentést adta ki: Fajdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejtethetlen jó nőmnek, szerett jó édes anyának, önfeláldozó leányunknak, odaadó testvérünk és sógorónknak Hirschfeld Árminné szű. Kohn Rózának f. hó 16-án este 8 órakor életének 41-ik boldog házassága 21-ik évében történt gyászos elhunytát. Felejtethetlen halottunk földi maradványai f. hó 18-án d. e. 10 órakor fognak József kir. herceg-utca 36. sz. házunktól az izz. sírkertben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességetekre rokonainkat jó barátainkat és ismerőseinket fájdalmas szívvel meghívjuk. Debreczen, 1900, április 17. Férj: Hirschfeld Ármín. Gyermekai: Dezső, Erzsé, Lajos. Szülei: Kohn Adolf és neje. Testvérei: Kohn David nejevel Löwinger Ilkával; Kohn Lipót nejevel Weisz Ilkával. Sógorai: Hirschfeld Samu nejevel; Paschkesz Miksa nejevel; Zollner Samu nejevel; Zollner Ferencz nejevel, az összes rokonság nevében is. Áldás emlékére!

* **A tiszti lawn-tennis pálya megnyílt** A katona tisztikar lawn-tennis pályáját csütörtökön delután nyitják meg ünnepelesen. A lapdajáték szünetei közben a katona zenekar játszik. Ezentul minden héten csütörtökön a katonazenekar játszik a lawn-tennis pályánál.

* **Késelő férj.** — M o l n á r András Nyil-utcai lakos tegnap délben szóváltásból kifolyólag feleségét késsel sebezte meg. Az asszony állapota komoly aggodalomra nem ad okot, — A késelő férjet a rendőség letartóztatta.

* **Szomorú temetés.** Husvét első napjának delutánján tompa dobpergással kísért ki egy szakasz honvéd és a debreczeni honvéd önkéntesek csoportja egy egyszerű fakoporsót a római katolikus temetőbe.

Egy szerencsétlen honvéd önkéntes Székely Atilla koporsója volt ez, ki alig hogy Debreczenbe helyezték, érthetetlen okból szolgálati fegyverével sziven lötte magát. A szerencsétlen ifjú állítólag B a r d y Gabiba, a nepszínház tagjába volt szerelmes. Olyan boldos, ábrándos szerelem volt ez, mert hiszen alkalmat sem lehetett S z é k e l y Atillának, hogy a művésznőt megismerhesse. Az öngyilkos budapesti illetőségű vasuti tiszt volt, a mult év őszén vonult be a katonasághoz mint egyéves önkéntes. Debreczenbe e hó elején érkezett azóta a kilenczedik századba volt beosztva. Mint utóbb kiderült huszonhárom levelet hagyott hátra. Nyugodjék békével.

* **Garázda bérkocsis.** Bajdó János bért kocsis az ünnep örömeire keményen beszéssel Nagy vígan is hajtott ennek öröme végig a főutcán, nem törődve a rendőrszem figyelemzésével. A sebes hajtásnak végre is az

lett a következménye, hogy Bajdó neki hajtott dr. Frater Imre kocsijának, s a lámpáját összetörte. A részeg kocsis ellen a rendőség megindította a vizsgálatot.

* **Lovassy Andor új vigjátéka.** Lovassy Andornak, a volt nagyváradi újság-szerkesztőnek, a humoros tollú írónak tudvalevőleg most került színre a debreczeni színházban a Kis püspök című vigjátéka, mely az ottani Telegdy-pályázaton díjat nyert. A munka sikere kedvet adott az írónak, újabb színpadi vállalkozásra. Lovassy Andornak egy nagyváradi barátjához írt levele nyomán, jelenthetjük hogy új vigjátékot ír, melyet egyik fővárosi színházhoz szándékozik benyújtani.

* **Betörések Hajdu-böszörményben.** — Hajdu-Böszörményből írja levelezőnk: A mult hét egyik éjjelén ismeretlen tettesek a posta hivatalba beakartak törni s a hivatali szoba külső ajtaját már ki is feszítették s a belső ajtó kinyitására fogtak, a midőn Lányi Géza postamester észrevehén a betörni akarókat, háromszor rajok lött, mire az ismeretlen éjjeli látogatók megugrottak. — A gyorsan előhívott csendőség már csak a bűnjeleket találta. — A gonosztevők nem lehetetlen hogy talán épen a postabetörés tettesei, a postahivatalhoz harmadik épületbe, a Ray-féle teleken levő bálhelyiségekbe próbáltak betörni pár nap mulva Breznitzky Mihely szabómester raktárába. A mi elvihető volt elemelték. Farkas György fűszerest látogatták meg aztán nem valami fényes eredménnyel, de néhány forint áru dolgot elszállítottak. A böszörményi csendőség erősen nyomozza a tetteseket.

* **A nagyméltóságú Kaiser és König urnak.** Győről egy agrárszakadt szegény asszony Domsitz Mártonné nagy gondjai között ilyen levelet eresztett utnak a királyhoz:

»Nagyméltóságú Ferencz József ő felsége apostoli király Kaiser und König urnak, az bécsi burgban.«

A levél a cikornyás címzés ellenére is eljutott rendeltetése helyére. Kitűnik ez abból, hogy a kabinetiroda már le is küldte a belügyminiszternek, a honnan tegnap Győr városához került az irás véleményadás végett.

* **Tűzvész H. Hadházon.** Hajdu-Hadház község lakóinak szomorú husvétünnepök volt. Szombat délelőtt Juhász Sándor földmivelő háza kigyuladt s pár óra mulva már 28 lakóház, 24 ól, 4 szin és 4 göré esett a lángok martalékául. Az oltásra külön vonaton mentek ki a debreczeni tűzoltók. Este 5 órára lokalizálták a tüzet, mely számtalan szegény családot juttatott koldusbotra.

* **Karóba bukott gyermek.** B a k András, Kigyó-u. 4. sz. a. lakó kötélverőnek a felesége, Szabó Sándor 13 éves tanonczot a padlásra küldte, hogy onnan egyet-mást hozzon le. A pad feljárása a kert felől van, ahol a szőlő már karóra huzva fel van kötve. Innen egy hágcson lehet a padlásra jutni. A tanoncz jól megrakodva akart lejönni, de megcsuszott és lezuhant. A rémes sikoly és segélykiáltásokra összefutott ház népe elé rémes látvány tárult. — Szabó Sándor ott függött egy szőlőkarón, melyre ráesett és a mely a balczombját keresztül furta és altestét is megsértette. A szerencsétlen fiút ajultan vették le a karóról és a szobában helyezték el, míg az előhívott orvos meg nem vizsgálta. Állapota súlyos.

Petőfi Biharmegyében.

— Saját tudósítónktól. —

Balaleny, ápr. 16.

Jókai Mór írja le egyik gyönyörű regényében, hogy ugratott be egy furfangos szelbámos egy derék, jóhiszemű hazafit. Elhitette vele, hogy ő Petőfi és élvezte mind azt a jót, ami a nagy költőt megilleti. Ilyen forma eset történt most Balaleny községben is.

Egy sárga arcú, tőpörödött kis öreg ember vetődött ide a minap Balalenybe, valahonnan az erdélyi hegyek feől, gyalogszerrel. Napokig tanyázott kinn az erdőn a pakulárok között, kik szívesen osztották meg szalonnájukat, korpa kenyereket.

Azutan behatorkált a faluba a fehér kis emberke. Lengő, nagy galambósz szakállát, kopott subáját ugyancsak megcsodálta a gyerek, de az egész falunak is volt mit csodálni rajta. Különös viselkedése keltett gyanút és feltűnést. Első napokon mogorván járt, mindenkit elkerült, alkonyat idején pedig eltűnt. Vonult ki a hegyek közé, az erdőre.

Végre beszédbe ereszkedett néhány falubeli emberrel, sőt sorra kilincselte a portákon is, hol órákosszat elcsevegett az asszonyfével, végezetül pedig enni va őt kért, mit jószívet adtak neki. Már az nap aztán nagy titkolózva rebesgeték uton-utfele, hogy micsoda híres, nagy ember jár a faluban.

— Petőfi az öreg — mondogatták egymásnak az emberek.

— Most jött muszka földről — adták sutlogva tovább.

Az ősz jövevény házról-házra jártában elmondta tudnillik hogy ő senki más, mint Petőfi Sandor.

— Negyvenkilencben Fehéregyházánál mellemet erte a golyó.

Ezzel kezdte az elbeszélését, amit szájatva áhitatosan hallgattak az egyszerű könnyen kivő emberek. A kis öreg pedig folytatta tovább és sűrűn törölgette könnyező szemét.

— Ott feküdtem a halottak közt valami árok partján. És elakartak temetni engem is a közös sirba. Éjjel azonban megszöktem a véres sebemmel, s a nádasokban kóboroltam, míg csak a kozák patrol rám nem talált.

A többit már rémséges versben sorolta el:

Elvittek messzire muszkai fogságba,
Nehéz lánczra vertek és szenvedtem szörnyen
a sánczba

Aztán meg több szegény honvéd tarsaimmal
Isten tudja azt csak, hogy milyen borzasztó
kinnal

Kifűtek bennünket Szibériába

Elrongyolt líbériába

O nagy ég, hogy haragos villámaid

Meg nem szüntették a szegény költő kinjait,

No de kinjait.

Mire a »szegény költő« elrebegette a verset, mely reszkető kézzel egy fölöttébb szennyes kötésű könyvecskében is meg vala írva, minden szem könybe lábadt. Ami aztán arra indította az öreget, hogy megmutatta mellén a szent seb helyet, melyet az osztrák golyója ütött, s megmutatta az ólomdarabokat, miket a szibériai bányából hozott bizonyosság okáért is, megmutatába.

Miután minden hajlékban mindenki busánsan kísirta magát a költő szomorú sorsán, következett az általános adakozás, s a szabadságharcz immár hófehérhaju Tirtaeusát megfűrésztették tejbön-vajban a derék, hiszékeny jó emberek. Az öreg pedig meghatottan ölelgetett sorra mindenkit, s lágy fuvola hangon szavaltta:

Köszönöm kedves pajtasok
Hogy a költőt jól tartjátok
Messegt majd a magyarok istene
Érette, érlette!

Mindenféle valóságos ünnepeket csaptak »Petőfi« tiszteletére, s az öreg ugyancsak behörpintett az áldomás során,

Mieött egy-egy hajlékból távozott, szigoruan a lelkere kötötte mindennek, hogy szent titokban tartsák az ő itt időzését:

— Az isten szerelmére meg ne tudja senki hogy én erre járok. Móta megszőktem az ólomhányából, a muszka czár az egész világon kurrentáltat, s levelet irt a mi czárunknak is, hogy ahol talál fogasson el és küldjön vissza a bányába.

A jámbor magyarok áhitatosan fogadták, hogy megörzik a titkot, káptalani pecsét se jobban. Am ifj. Tar József gazdálkodó, kinek házában az aggastyán legutóbb megfordult gyanusnak találta az egész dolgot.

— Nem lehet az ugymond. A mi királyunk nem törhet a költő vesetére. Hiszen a honvédeknek is koronázási ajándékot adott!

Az ál Petőfi neszét vette, hogy a sanda gyanu szemügyre vette s ezért jónak látta kerekét oldani. Most aztán keresik de nem hogy szibériába vigyék, legföljebb a fogházba.

Látogatás egy párisi műasztalosnál.

Lapom igazgatójának megbízásából fölkérestem Hetten Emil műasztalost, a Paul Bert-utca 17. szám (Páris) alatt, hogy a laphoz néhány nappal ezelőtt irt levelének tárgyában néhány adattal szolgáljon. Midőn látogatásom célját elmondtam neki, boldog mosoly volt Hetten ur és felesége ajkán. Boldog család közepette találtam magamat. A férj a heti munka után pihent, felesége pedig néhány hónapos babát ringatott s egy élénk négyéves fiucska játszadozott mellette.

— Most egy éve — mondá Hetten ur — feleségem nagyon gyöngye volt és egy barátom tanácsára a Pinkpilulát kezdte használni. Szinte boldoggá tette az eredmény. Én magam is rendkívül beteges voltam, roppant vérszegény s majdnem semmit se ettem. Napi munkám bevégeztével nagy fáradtságot éreztem, főfájás kirozott és éjjel almatlanság gyötört. Miután láttam az eredményt, melyet a Pinkpilula feleségemnél elért, elhatároztam, hogy én is próbát teszek vele. — Az első doboz

visszaadta étvágyamat és később lassankint erőm megújult, főfájásom eltűnt s álomom visszatért. Ma fáradtság és gyöngeség nélkül dolgozhatom s igen jól érzem magam. Miután azonban megakarok erősödni folytatom még ma is Pinkpilula használatát. Sőt mi több feleségem is rendszeresen szedi a Pinkpilulát, mert ez ugy neki, mint a karján levő falánk kis gyermeknek egészségére válik.

Figyelemmel vizsgáltam Hetten ur arcvonásait miáltal velem beszélt a vérszegénység még némely nyomát láttam rajta. Dicsértem elhatározását, hogy a Pinkpilula használatát folytatja. A vérszegénység, melyet a vér nagyobb, vagy csekélyebb elyengülése idéz elő, ha a vért helyreállítják, eltűnik éppen úgy, mint minden ugyanily eredetű baj, aminő például a sárgaság, idegbaj, reuma, a gyremeknél a vitustancz, az angolkór, mely bajok csakis a Pinkpilula használatával tűnnek el. A Pinkpilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktar: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárban Budapest, Király-utca 12.

SPORT.

A debreczeni lóversenyek.

Április 21. és 22-ikén mozgalmas élet színtere lesz a nyulási lóverseny. Az ország urlovasai adnak itt találkozót, hogy részt vegyenek a debreczeni lovar-egylet által éventé rendezni szokott lóversenyen.

A lovar-egylet titkára már összeállította a nevezéseket s így azokat érdekességöknél fogva egész terjedelemben közöljük.

Első nap, szombat április 21-én.

I. Nyeretlenek eladó versenye. 1200 korona. Egyleti díj. Távolság kb. 1600 m.

1. Geist Gáspár 3é. p. m. Vagyon 2000 kr. 2. Ugyanaz 3é. p. k. Borbála 2000 kr. 3. Ugyanaz 3é. p. k. Trilla 2000 kr. 4. Rohonczy Gedeon 3é. sz. k. My Lady 2000 kr. 5. Ugyanaz 3é. p. k. Ariadne 2000 kr. 6. Gr. Dégenfeld Imre 3é. p. k. Penteseila 2000 kr. 7. Ugyanaz 3é. stp. m. Hawkwing 2000 kr. 8. Csizsár István husz. fhdn. (10 h. ezr.) id. stp. k. Lili 2000 kr. 9. Hg. Braganca Ferencz József kir. Fensége 4é. p. m. Brat 2000 kr. 10. Liptay Béla 3é. stp. k. Erna 2000 kr. (Elzárattott 10 nevezéssel.)

II. Debreczen sz. kir. város dija, 100 drb. cs. es kir. arany, melyből 90 arany a győztesé és 10 arany a második locé. Távolság kb. 1400 méter.

1. Rohonczy Gedeon ur 4é. sz. k. Azám. 2. Br. Szentkereszty Pál 3é. p. m. Akasztófa. 3. Liptay Béla ur 3é. stp. m. Vendel. (Elzárattott 3 nevezéssel.)

III. Hortobágyi díj. 1700 korona. Adja a földmívelésügyi m. kir. miniszter. Távolság kb. 1600 méter.

1. Br. Bánffy Albert 3é. sz. k. Tatjana. 2. Ugyanaz 3é. sz. k. Orchidée. 3. Geist Gáspár ur 3é. stp. m. Des-Grioux. 4. Ugyanaz 3é. p. m. Bohème. 5. Ugyanaz 3é. sz. m. Redactor. 6. Rohonczy Gedeon ur 4é. p. m. Tiszagyöngye. 7. Ugyanaz 3é. sz. k. Cleopatra. 8. Borbély György ur 3é. stp. k. Finom. 9. Lov. Boguczki Sándor ur 3é. p. m. Brin dor. 10. Gr. Dégenfeld Imre 3é. sz. k. Diva. 11. Edinger Oszkár h. hdn. ur (7. h. ezr.) 4é. p. m. Magister. 12. Liptay Béla ur 3é. fek. k. Gip. (Elzárattott 12 nevezéssel.)

IV. Eladóverseny. 1400 korona. Egyleti díj. Távolság kb. 2000 méter.

1. Br. Schwaben-Durneiss Gyula husz. fhdn. (7 h. ezr.) id. sz. her. Prior 1000 kr. 2. Geist Gáspár ur 3é. p. m. Vagyon 1500 kr. 3. Ugyanaz 4é. s. m. Ravasz II. 1500 kr. 4. Ugyanaz 3é. p. m. Bohème 1500 kr. 5. Rohonczy Gedeon 3é. p. k. Ariadne 1000 kr. 6. Borbély György ur 3é. sz. her. Bodróg 600 kr. 7. Gr. Schönborn F. p. m. Grimaldi 1000 kr. 8. Gr. Merveldt M. husz. száz. (10. h. ezr.) 3é. sz. m. Mogorva 1500 kr. 9. Hg. Braganca Ferencz József kir. Fensége 4é. p. m. Brat 600 kr. 10. Liptay Béla ur 3é. stp. k. Ajl Ajl 1000 kr. (Elzárattott 10 nevezéssel.)

V. Nyulási Gátverseny. 1400 korona. Egyleti díj. Távolság kb. 2400 méter.

1. Gr. Starhemberg V. husz. száz. (7. h. ezr.) 5é. sz. her. Ex offo 2. Br. Bánffy Albert 6é. p. k. Torontál 3. Geist Gáspár ur 4é. sz. k. Matura 4. Ugyanaz 4é. p. k. Rézses 5. Rohonczy Gedeon ur 4é. p. m. Tiszagyöngye 6. Ugyanaz 5é. sz. m. Arkádia 7. Gróf Schönborn F. 4é. sz. k. Angelina Cisneros 8. Br. Szentkereszty Pál 4é. p. k. Pele 9. Gróf Merveldt M. husz. száz. 4é. p. her. Fritzi 10. Folberth József husz. fhdn. ur (3. h. ezr.) 5é. p. k. Cereal (Elzárattott 10 nevezéssel.)

VI. Szent-Györgyi akadályverseny. 1400 korona. Adja a földmívelésügyi m. kr. Miniszter. Távolság kb. 400 méter.

1. Gr. Starhemberg V husz. száz. 5é. sz. her. Exoffo. 2. Br. Schwaben-Durneiss Gy. husz. fhdn. id. std. her. Prior. 3. Geist Gáspár ur 4é. p. m. Arató. 4. Ugyanaz 4é. s. m. Veszély. 5. Ugyanaz 4é. p. k. Rézses. 6. Ugyanaz 4é. p. k. Ambrey. 7. Rohonczy Gedeon ur 5é. p. m. Abgar. 8. Krause K. ur 7é. sz. k. Dirt cheap. 9. Wolmann Gy. ur 4é. sz. m. Soblauberger. 10. Gr. Schönborn F. 4é. sz. k. Angelina Cisneros. 11. Br. Szentkereszty Pál 4é. p. k. Pele. 12. Gr. Merveldt M. husz. száz. id. stp. her. Tisza. 13. Hg. Braganca Ferencz József kir. Fensége id. sz. her. Solist. 14. Gr. Szapáry József husz. száz. (7. h. ezr.) 5é. p. k. Lucca. 15. Liptay Béla ur id. p. her. Csehi. 16. Ugyanaz 6é. sz. m. Buksi. (Elzárattott 16 nevezéssel.)

Vége köv.)

CSARNOK.

Magda.

Regény egy kötetben.

Írta: Sipos Béla.

(Folytatás.)

4.)

Egy héttel ezután a szétrobbantott politikai párt két elkeseredett tagja, nem tudván belenyugodni a karrier végébe, egy kávéházban inzultált.

Nyugodtan olvastam asztalomnál mikor reám rohant a két gazember, úgy hogy védekezni nem tudtam. A kávéház közönsége össze csődült, én pedig a dübörgés és szégyentől tehetetlenül álltam. Megmondták neveiket és sietve hagyták el a helyiséget, mert a közönség már-már megmozdítani kezdett.

Rohantam a szerkesztőségbe. Tiszta levél kötelességemmel, rögtön elküldtem a felelős szerkesztőt és egy kollégámat, hogy számoljanak a két brigantival.

Rövid tárgyalás után megállapodtunk az ellenfél megbízottjaival, hogy »pisztolyra« vérekszünk. Az első párbaj másnap délelőtt lesz, sik ha sebesülés nem történik délután.

Érthető izgatottságban töltöttem az egész napot. Félttem hazamenni. Tudtam, hogy dult arczom elarúja a bajt, s feleségemen halálos két-égbecsés vesz éri.

Nem vagyok gyáva ember! Tudom, hogy mennyit ér ez a nyomorult élet, s akkor sem becsültem többre, de a női köny, a sikoltozó kétségbeesés, az elfojtott zokogás főnkre tették volna akarat erőmet. Késő éjjel mentem hát haza, s észrevétlen akartam a szobába jutni.

A kapunál azonban erős fény csapta meg szemem.

— Hohó — a familia még ébren van, vissza szököm!

Bepillantottam az ablakon. Mélységes fájdalom fogott el. Feleségem az asztalra hajta fejét keservesen sirt. Percről-percpre, kínos rázkódás futotta át egész testét. Egy újsgót szorított a kezébe, azt nézte zokogva keserűséggel.

— Itthon már mindent tudnak kérdeztem önmagamtól? Pillanat alatt bent voltam a szobába, szinte öntudatlanul tartottam karjaimban a vergődő asszonyt. A másik percben már az újsgót olvastam. Krajczáros szenny lap volt. Abból a fajtából, a melyik a piszkos szenzációkat hajhassza, sárba tiporva bárki becsületet, tisztességét az előfizető közönség gyönyörűségére.

Hosszu cikkben foglalkozott afférommal, minden részét kiszinezve, megspékelve, eugem megrugdosva, arczulköpve referált.

Letettem a lapot, az asszonyt kezdtem csillapítani.

— Te elhitted ezt a hazugságot, felültél ennek a szenny dolognak?

Kétségbeesve nézett reám, aztán zokogva mondta, hogy ne is ámitsam, mert ismeri az egész dolgot. Tudja, hogy megverték s azt is hogy holnap párbajoznom kell.

Nem tudom én elmondani annak az éjszakának a történetét. Könyörgés, sirás, ismét könyörgés ajúldozásból állott ki. Vége is az az elhatározás lett, hogy nem párbajozom.

Ma már azt mondom, hogy örült voltam. Ha a világ azt követeli, hogy gátságot gátsággal hozzunk helyre, a becsületet hitvány mérléggel reperáljuk, nekem sem kellett volna meghajolni az asszonyi köny előtt, még abban az esetben sem, ha az az anyának életét mérgezi is meg.

Mondjam-e hát tovább? Baranyay a szerkesztő reggel 7 órakor lakásomra jött. Fontoskodva hivatott ki az előszobába, Nem aludtam egész éjjel semmit, felöltözve vártam a reggelt.

— Készen van?
— Nem vagyok!
— Hogyan?
— Nem fogok párbajozni.
— Megörült! Tönkre akarja tenni az egész életet?
— Nem akarom megölni a feleségemet!

Megtudta az egész dolgot. Áldott állapotban van, s ha verekszem nem csak őt, de gyermekemet is megölném. Higgye meg hogy nem félek a haláltól, de azzal a tudattal élni, hogy kettős gyilkosságot követtem el, nem akarok.

Baranyai egy ideig még erőszakoskodott, s mikor látta, hogy hiába az ékesszólás, elment.

— Bolonddal nincs mit beszélni! Igaza volt, bolonddal nem lehet alkudozni. Ha csak ez lenne az ítélet, melyet még ma fejemre olvas a világ csak elviselném valahogy, de majd ha a guny, a rágalom áradatja vesz körül, ha a gyávaság, a hitványosság bélyegét sűtik homlokomra, akkor nem tudom, hogy fogok védekezni.

Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

A dinnye nagybani termesztése.

Az utóbbi években a dinnye-kereslet nemcsak a bel- de a külföldön is jelentősen fokozódott s mert külföldön e nemes gyümölcsöt nem igen termesztik, Magyarországon dinnye kivitele évről-évre fokozódik. — Megérdemli tehát a növény, hogy termesztésével helyen is kissé behatóbban foglalkozzunk.

A dinnye nem minden talajon terem megkötött nedves, mocsaras vagy vizenyős lapföldeken kar termesztési, mert csak a humusz, mélyrétegű síkfevesű homok vályog vagy középkötöttségű talajt szereti. Ilyen talajon megfelelő trágyázás mellett több even át egymásután is termelhető, de mindenesetre jobb neki a vetésforgóban helyet adni. Legjobb előveteménye valamely gabona növény, kevesebbé jó a takarmány és kapás növény. — Gyepőresben durva rostu, és kevesebbé izletes dinnye terem. Mindenesetre jó trágyaerőben levő talajt kíván és sikeres termelése a trágyázást okvetlenül feltételezi. Legjobb alája a sertés trágya, baromfi ürülék, hamu, állati és növényi hulladékokból készített kerti- vagy erdei iszappal kevert komposzt. Éretlen trágya a dinnye buja sarjadását segíti elő, és az állati paraziták fészket képez. Kat. holdanként — fészkek-trágyázást feltételezve — 1-15 szekértrágya sűksegeltetik. A műtrágyák közül a chilisalétrom és szuperfoszfát bizonyult kitűnő hatásúnak. A chilisalétrom — melyből kat. holdanként 80-100 kg. szükséges. — t e l j e s k e t h e t t e l s i e t t e t e b e r e d e s t, ami a dinnyénél roppant nagy horderejű dolog.

A szuperfoszfát — a melyből kat. holdanként 150 kg. szórando ki — a termést 30-40%-al fokozta, s a szuperfoszfátot talajról túlnyomólag nagy dinnyek kerültek le, a mely körülmény egymagában is indokolta teszi e becses trágyaszer használatát, mindenesetre nagy eredményeket lehet elérni e két trágyaszer kombinált használatával.

A dinnyének szánt talajt aratás után tarlószántásban, ősszel mely szántásban, tavasszal pedig grubberolás, vagy közepély szántásban kell részszíteni, ezután pedig a talajt megboronálva, simára kell lehengerezni. A terület most már két-három holdnyi parcellákra osztandók, közöttük egy ónyi széles utat hagyva.

Sárgadinnyénél a fészkek 1 1/2 — 2-, a görög dinnyénél 2-3 m.-re essenek egymástól. A gödör mélysége 30-40 cm. szélessége 40-50 cm. legyen s ezen gödörbe kell tenni a komposztot, melyből minden gödörre 10-15 kg. szamiandó. A komposztra apróra morzsolts föld szórando, elegyengetendő s a fészkek közepes része tányér alakúvá formalandó nedvesebb területeken azonban a fészkeket 10-20 cm. magas halmok alakjában kell készíteni.

Szántóföldi termesztésnél a palánta nevelését rendszeresen mellőzik, mert a magról való nevelés is jól sikerül. Hogy azonban korai ujdonságot is nevelhesünk, czélszerű lesz a bevetendő terület egy kis részét palántázni. Ezt legegyszerűbben úgy eszközölhetjük, hogy gyepföldet vágunk föl kockaalakban, s azt valamely védett, a nap melegének kitett helyen lótrágyára fektetjük le, úgy hogy gyep része alul legyen, felső földes részbe az ültető fával lyukakat furunk, azokba a magot elhelyezzük s finom komposztal beszőrjük s állott vízzel gyakrabban megöntözve éjjelre betakarjuk. Ha a csirázásnak indult palánta első leveleit hozza s éjjeli fagytól nem kell tartani, a palánta a gyep kockával együtt kiültethetjük a fészkekbe.

Az egyenesen kiültendő magot is czélszerű előcsirázásnak alá vetni, hogy így gyorsabban fejlődjék. Előcsirázhatunk áztatással vagy pedig oly módon, hogy a magot kerti földdel vagy homokkal keverve zacskóba tesszük és időközönként megöntözzük. Már 48 óra múlva a mag csirázni kezd, s ha a csira körülbelül 5 cm. hosszúságot elért, ültethető. Az előcsirázott mag azonban ültetésekor nyirkos talajt kíván.

Egyenkénti levélbeli oktatás

francia, angol és olasz nyelv, kereskedelmi számtan, levelezés, könyvvezetés, váltófog, szépirászat és szépirászat a levélbeli oktatás útján. Mintalevelek és prospectusok ingyen és bérmentve.

Director Leopold Pflanzner

professeur diplôme

a cs. és kir. országos iskolatanács által engedélyezett francia nyelv-intézete

Bécs II. Bezirk. Ob. Donaustrasse No 45a.

Elköltözés miatt

rendkívül olcsó, leszállított áron kaphatók mindennemű

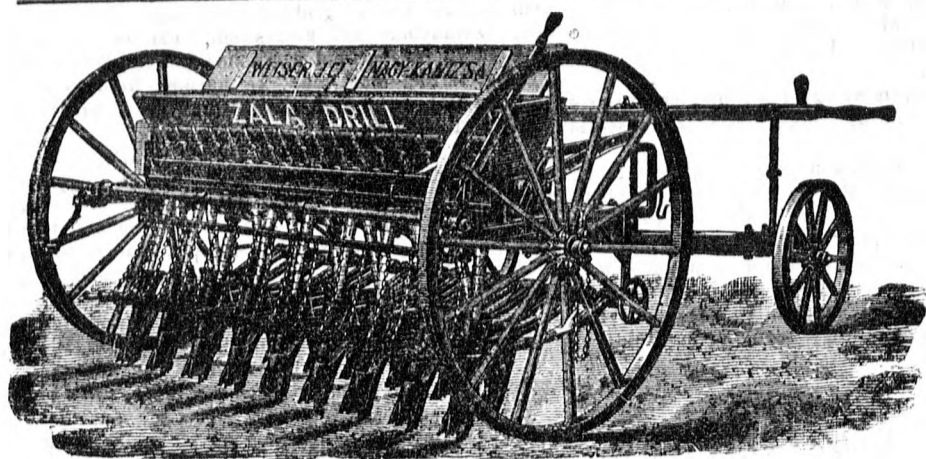
Férfi és Gyermekek Ruhák

KATZ HERMAN

férfi ruha üzletében

Főtéren a „Bika“ mellett.

Ugyanott az állványok is eladóak.

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvetőgépünk, a melynek elmés ujtásait a nagy közönség már jól ismeri nem szorul külön dicséretre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte ugy 1897. október 1. a kishéri nemzetközi **vetőgép versenyen** az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

a Maros-vásárhelyi kiállításon és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen **az első díjat, aranyérmel nyert**, továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

aczelből készített Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket.

Raktáron tartunk: 13-15 és 17 soros ZALA-DRILL vetőgépeket, továbbá rosták, konkolyozók, szecs kavágók, répvágók, kukorica morzsolók, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczen, Szikszay-ház a főtözsde udvarán.

Gelbmann József,

Weiser J. C. gazd. gépgyár képviselője.

Az általam legmondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárumban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

FARBENFABRIKEN vorm.
FRIEDR. BAYER & CO. ELBERFELD.

SOMATOSE

húsból készült és ennek tápanyagát tartalmazó izlelen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb **erősítő szer**

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, beteggyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, idősöknek, nemkülönben

vas-Somatose

alakjában a **sápkórosoknak** leez ajánlva az orvosok által.

Vas Somatose nem egyéb 2% szerves öságotélti vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose.

Somatose rendkívül gerjeszti az étvágyat.

Raktáron van az összes gyógyszerárumban és gyógyszerkereskedésekben.

ein aus Fleisch hergestelltes, geruch- und geschmackloses **NAHRMITTEL** in Pulverform.

VOR FEUCHTHEITEN ZU SCHÜTZEN !!

ERŐSÍTŐ SZER
ERŐSÍTŐ SZER
ERŐSÍTŐ SZER

Clyton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok
által a legújanyosabb árak mellett ajánljuk:

Váozsi-kört
Budapest
68. sz.

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
továbbá járgány-cseplőgép, kőszecskavágó, tisztító rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénaerőzők, boronák.

"Columbia-Drill"
legjobb sorvetőgép,
szecs kavágók, répvágók,
kukorica-morzsolók,
daráló, örlő-malmok,
egyetemes aczél-ékek.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Rendelési árjegyzékünk kint
nstra ingyen kéremre
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
Locomobil- és cseplőgép-gyára.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.